

És mindez egy kis könyv borítójának belső oldalán, szennycímlapján és címlapján... Takáts Gyula mindkét verset teljes egészében idézi, dátummal, aláírással együtt. Elmondja továbbá a *Fényhalász* című vers első változata születésének körülményeit, és magát a verset is közli. Továbbá hosszan méltatja a kötetet.⁷

A harmadik, igen gazdag tartalmú verses dedikáció Salvatore Quasimodo *Nyitott ív* című kötetében jelent meg, melyet Képes Géza fordított, s a Békés Megyei Könyvtár bibliofil sorozatában látott napvilágot, 1982-ben.

AJÁNLO SOROK TAKÁTS GYULA BARÁTOMNAK

*Könyvnapokon született ez a könyv – láttad Magad is tán
– Békésben jártál épp az időtt Palinál.*
Izgalom és nagy öröm nekem az, hogy küldhetem és már
látlak, amint kinyitod s vallani kezd a titok –
Túlzás ez? Dehogyan! Hisz minden mű titok: ebbe
nem láthat bele más, mint aki szívbeli társ.*

*mindenféle újévi jókívánságokkal küldöm
Budán, Képes Géza
1983 január 17-én⁸*

Takáts Gyula bizonyára reagált volna többször hivatkozott esszéjében Képes Géza szép disztichonjaira, ám amikor az megszületett, illetve kézhez kapta, arcképvázlata már megjelent nyomtatásban. A kötet a Lipták Pál Kossuth-díjas könyvtáros által életre hívott, s a Békés Megyei Könyvtár által kiadott *Poesis Hungarica II.* bibliofil sorozatában jelent meg. (Takáts Gyulának *Fogadj be világ* címmel a *Poesis Hungarica I.* sorozatában jelent meg kötete.)

Takáts Gyula 1982-es békéscsabai szerepléséről több dokumentum is rendelkezésünkre áll. Fodor András írja Takáts Gyulának, 1982. április 25-én kelt levelében: „A könyvheti listában ott vagyunk együtt békéscsabaiak, Te, Lakatos Pista meg én június 1-jén, 2-án.”⁹ A „békéscsabaiak” alatt nyilván a Békéscsabán szereplők értendők. Takáts Gyulának a *Helyettük szóljal* című kötete jelent meg 1982-ben a Szépirodalmi Könyvkiadónál, Fodor Andrásnak a *Könyvomat* ugyanott, Lakatos Istvának viszont éppen Békéscsabán, a *Poesis Hungarica II.* sorozatában a *Kék Pille* című kötete készült el. E könyvek adhatták a könyvheti szereplés apropóját. Megérkezésük és Lipták Pállal, illetve a Könyvtár munkatársaival való találkozásuk legkésőbb május 31-én történt, ezt Takáts Gyula dedikációja dokumentálja frissen megjelent *Helyettük szóljal* című kötetének egy példányában: „Balogh Ferencnek barátsággal és szeretettel Bcsabán 982. 05. 31. Takáts Gyula”.¹⁰ A két nap alatt bizonyosan több szereplésük is volt (könyvbemutató, felolvasás, beszélgetés, dedikálás), arról azonban, hogy mely helyszíneken, mikor, mi történt, nincs pontos ismeretünk. Fodor András naplói egész biztosan tartalmazzák a békéscsabai eseményeket, a nyolcvanas éveket

tartalmazók azonban eddig még nem kerültek kiadásra. Természetesen a szereplések egyik helyszíne a Békés Megyei Könyvtár volt. Ami nemcsak az intézmény jellegéből adódó jogos feltételezés, hanem dokumentum is bizonyítja. A mindenkori meghívott vendégek egy-egy művéből (vers, rövid novella, rövid esszé, rövid regényrészlet) alkalmi aprónyomtatvány készült a Könyvtár házinyomdájában. Egy ív négyrét hajtott lap első oldala címlap volt, a két belső oldal tartalmazta a művet, a hátsó oldal kolofonként szolgált. A lapok száz számozott példányban készültek, a kolofon tartalmazta a számozást, helyszínt, évet. A példányok egy részét a fellépő vendég kapta meg, a többit a közönség tagjai vihették magukkal emlékebe, illetve kérhették rá dedikációt a szerzőtől. Takáts Gyula részére a *Profán triptychon* című versét tartalmazó aprónyomtatvány készült, kolofonja: „Készült 100 számozott példányban / az est résztvevői számára. / Ez a ..... számú példány. / ÜNNEPI KÖNYVHÉT / Békés megye 1982.” A nyomtatvány 5. és 6. számú példánya a Takáts Gyula Emlékházban található.

A szereplések befejeztével Takáts Gyula Stefikének, második feleségének közös képeslapot küldött Fodor Andrással, melynek szövege:

„Nagyon kellemes napokat töltöttünk Csabán. Sok szépet és sok jó embert, olvasót ismertünk meg. Szeretettel gondolok Rád, csókol: Gyula.”

Valamint:

„Örülök, hogy volt földrajztanárommal megismerttettem egy várost, ahol még sosem járt – és nem is bánta meg! Sok szerető csókkal: Bandi.”¹¹

A különleges és igen szép dedikáció nyomán elindulva itt érünk vissza Békéscsabáról Kaposvárra, s egyben e dolgozat végére is, melyben a Takáts Gyulának szóló dedikációkból csupán ízelítőt adhattam. Ám amelyben igyekeztem érzékeltetni a feldolgozásukhoz szükséges munka nagyságát és összetettségét, egyben a feldolgozás fontosságát, szükségességét is.

Jegyzetek

¹ Lengyel András: *A dedikáció-kutatás lehetőségei*. Irodalomismeret, 2001. 1–2. sz., 67–71.

² Bíró-Balogh Tamás: *Könyvvel üzenek néked. Radnóti Miklós dedikációi*. Szépmíves, 2016, 2.

³ Jelenleg a tulajdonomban. (FZJ)

⁴ Takáts Gyula: *Öt esztendő Drangalagban*. Pro Pannonia, Pécs, 2005, 27.

⁵ Takáts Gyula: *Jegyzetek Képes Géza arcképéhez. A Fényhalász megjelenése alkalmából*. In *Tükrök szava, betűk arca*. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1985, 261–274., az idézett vers: 272.

⁶ Takáts Gyula: *Kimondani. Versek*. Würtz Ádám rajzaival. Készült a pécsi Szikra Nyomdában, 300 példányban, 1981-ben. Szerkesztette és tervezte: Szántó Tibor.

⁷ Takáts Gyula: *Jegyzetek Képes Géza arcképéhez. A Fényhalász megjelenése alkalmából*. In *Tükrök szava, betűk arca*. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1985, 263–265.

⁸ Az ajánló sorok azonban 1982 október 17-én íródtak.

⁹ Fodor András és Takáts Gyula levelezése. Pro Pannonia, Pécs, 2007, 387.

¹⁰ Balogh Ferenc (Ferentz) (1923–1993) irodalomtörténész, fotóművész, fotótörténész, bibliográfus, Lipták Pál munkatársa a Békés Megyei Könyvtárban.

¹¹ Lásd 9. sz. jegyzetet!